

Елена Стоева –
ръководител на
проект „Натура
2000 в България –
нови хоризонти“, с
полученото отличие

Проект „Натура 2000 – нови хоризонти“ с награда за България

опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна) и програмата „LIFE“, с която ЕС подпомага природозащитни дейности във всяка страна членка. На ниво Европейски съюз всички защитени зони по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците (приета на 30 ноември 2009 г., която заменя по-ранния вариант – от 2 април 1979 г.) образуват Европейската природозащитна мрежа „Натура 2000“.

България и „Натура 2000“

У нас има защитени зони по двете директиви, като някои от тях съвпадат отчасти по територия. Например Странджа обитават толкова много редки за Европа природни видове, че тя е защитена зона и за птици, и за местообитания. В България има 119 защитени зони по Директивата за птиците, които опазват над 200 вида редки пернати, като през страната минават важни за световните им популации прелетни пътища. Двойно повече – 223 на брой, са защитените зони по Директивата за хабитатите. Те опазват различни видове местообитания, които са редки за континента – степи, дюни, изчезващи видове гори, както и определени видове животни и растения, които са все по-рядко срещани. Част от редките европейски видове са приети като „флагови“ от проекта „Натура 2000 в България – нови хоризонти“, защото са символ на природата в страната ни. Сред емблематичните видове, които се пазят у нас, са лешоядите, прилепите, делфините и червеногушите гъски.

Днес „Натура 2000“ заема над 18 % от сушата и 10 % от морската акватория на Европейския съюз. Най-голямо присъствие на защитени зони от „Натура 2000“ има в Словения – 37.5 % от страната. На второ място е Хърватия с 36.6 %, а на трето – България, където мрежата заема малко под 35 % от държавната територия. Нашите български 340 защитени зони са част от общо 27 800 по двете директиви на Европейския съюз. Това е и 5 % от общата площ на „Натура 2000“ в цяла Европа, в която страната ни пази и изчезнали другаде видове и местообитания. България например е едно от последните убежища за местообитания, почти изгубени през индустриалната епоха, като понто-сарматските степи и първичните букови гори. Цялата сухопътна площ на европейската мрежа е почти една пета от сухоземната територия на Европа. Част от заобикалящите ни морета също е защитена от „Натура 2000“. Опазването на природата на Европа като мрежа от зони позволява видовете да мигрират и да оцеляват. Координацията между страните членки и общият европейски бюджет за малкото останала дива природа са още две от ползите за България като член на Европейския съюз.

Българската част от мрежата започва да се изгражда преди и през 2007 г. с оглед приемането на страната в Европейския съюз, като първите изследвания са на природозащитни организации през 2003 – 2004 година. В националното ни законодателство двете европейски директиви се въвеждат чрез Закона за биологичното разнообразие, приет през 2007 г., който включва списъци с видове и местообитания, специфични за България, и трябва да бъдат опазвани.

Българският информационен проект „Натура 2000 в България – нови хоризонти“ спечели тазгодишната награда „Натура 2000“ в категория „Комуникация за природата“. Той е осъществен от СНЦ „Зелени Балкани“ в партньорство с радио „Дарик“, вестниците „Дневник“ и „Капитал“ и телевизия „Хоби ТВ“ и представлява широкомащабна информационна кампания, финансирана по програма LIFE на ЕС, която се стреми да повиши осведомеността в страната за Европейската екологична мрежа и да информира за основните ѝ аспекти.

Главната цел на проекта е създаване на ясна и достъпна информация за смисъла на природозащитата и разпространението ѝ сред повече хора. Чрез аудио, визуално и писмено съдържание с онлайн излъчвания, ежедневни и седмични бюлетени и канал в YouTube, както и организиране на национални събития и уебинари темите, свързани с природата, получиха по-голямо внимание в медиите и сред обществеността като цяло – очакваният обхват на проекта е 4.5 милиона души.

Победителите в шестте категории, определени след гласуване на гражданите на Европейския съюз, бяха обявени на церемония на 18 май в Брюксел. Другите държави, чиито проекти бяха отличени с награда „Натура 2000“, са: Гърция – в категория „Опазване на земята“, Испания – „Социално-икономически ползи“, Германия, Австрия, Люксембург и Швейцария – „Трансгранично сътрудничество и работа в мрежа“, Австрия – „Европейска награда на гражданите“. От тази година е добавена допълнителна категория, в която се присъжда отличие – „Опазване на морската среда“, наградата получи Португалия.

Връчването на традиционните отличия се проведе в вечерието на 30-годишнината от създаването на „Натура 2000“ – 21 май. На същата дата през 1992 г. са одобрени Директивата за местообитанията (от 21 май 1992 г. за

За конкретни защитени зони, където опазването на биоразнообразието ограничава традиционен поминък, европейските програми и специално Програмата за развитие на селските райони предвиждат средства за субсидии, компенсиращи собствениците за пасивното ползване на земите за природозащита. В допълнение Оперативната програма за околна среда предвижда средства за изкупуване от правителството на България на частни земи, когато те са важни за съхраняването на природата.

За опазването на ценните видове и местообитания в България работи Изпълнителната агенция по горите и държавните институции, под ръководството на Министерството на околната среда и водите, както и множество неправителствени организации. Предстои чрез промени, предложени от МОСВ в Закона за биологичното разнообразие, да се определят конкретните държавни органи за управление на зоните от „Натура 2000“.

Преди година българският проект „Партньорство за опазване на българските стари гори в „Натура 2000“, ръководен от ИАГ, МЗХГ, WWF – България, Асоциацията на парковете в България и Сдружението за дива природа „Балкани“, спечели приз в категорията „Награда на публиката“. Тази година в категорията за преки природозащитни дейности на терен участваха още три български проекта – „Опазване на кървоглавия пеликан по черноморско-средиземноморския прелетен път“, в който Българското дружество за защита на птиците и ДПП „Персина“ са партньорите за България, „Реинтродукция и завръщане на емблематичния за България вид – лешоядите в обекти от „Натура 2000“, изпълняван в Котленския Балкан от WWF – България, и „Да свържем отново морските защитени зони“, изпълнява от партньори от Албания, България, Гърция и Кипър, сред които е и Институтът по биоразнообразие и екосистемни изследвания – БАН.

Снимка: СНЦ „Зелени Балкани“

ДТТТ „Шуменско плато“

С вдъхновение децата твориха за природата

Близо 300 творби участваха в тазгодишното издание на Националния конкурс „Природата – моето вдъхновение“, организиран за 27-ми път от Дирекцията на Природния парк „Шуменско плато“. Учениците представиха 107 рисунки, 26 приложни творби, 57 презентации и 95 разказа и стихове по темата. Обхватът на участниците се увеличава и става все по-разнообразен, отчитат организаторите. Тази година успешно се включиха ученици от региони, доста отдалечени от Шуменския край – Вълчедръм, Кюстендил, Кърджали, значителен брой творби бяха изпратени от Бургаско.

Жури, съставено от преподавателя от Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ гл. ас. Мария Касчиева, преподавателя по фотография Валя Андонова, журналиста от Радио Шумен, Десислава Спиридонова, експерта от Североизточното държавно предприятие Татяна Димитрова и служители от ДПП „Шуменско плато“, класира творбите. Критериите за отлична оценка бяха творческият подход към темата и интерпретирането по оригинален начин, разнообразието на използваните мате-

риали и техники при рисунките и приложните творби, съчетаването на съвременните софтуерни възможности и личното отношение при презентациите.

За оригинално интерпретиране на темата „Природата – моето вдъхновение“ при рисунките първенци са второкласникът Виктор Христов от Дулово и седмокласникът Самуил Узунов от Арт Школа в Центъра за подкрепа за личностно развитие – Обединен детски комплекс „Анастас Стоянов“ – Шумен (сн. 1 и сн. 2). Шуменската ученичка от 4 клас Деа Иванова взе приза при приложните творби. Колективните награди тази година са за 2 б клас от СУ „Хан Исперих“ – Нови пазар, и за 5 б клас от СУ „Панайот Волов“ – Шумен.

За литературните си творби са наградени Калоян и Николай Хаджистойчеви от Сливен и Мартин Спасов от Шумен.

За изразеното лично отношение и творчески подход при презентациите първите места са за Вяра Пенчева от Габрово и Жанет Генова от гр. Добрич.

Ирина ПАВЛОВА

